

ผลของโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการที่มีต่อภาวะผู้นำ ในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

The Effects of Integrated Training Program on Self-Leadership Vocational Certificate Students

อุไรวรรณ บ่อพิมาย^{1,*} และวาระดี ชาญวิรัตน์²
Uraiwan Bophimai^{1,*} and Waradee Chanvirat²

รับบทความ 1 พฤษภาคม 2564 แก้ไข 7 มิถุนายน 2564

ตอบรับ 1 กรกฎาคม 2564

Received 1 May 2021 Revised 7 June 2021

Accepted 1 July 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองหลังการฝึกอบรมแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนของวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัด นครราชสีมาที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยการเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนที่มีภาวะผู้นำในตนเอง ระดับปานกลางต่ำกว่า 3.20 คัดเลือกโดยผู้ที่มีความสนใจและมีเวลาเพียงพอในการเข้าอบรม โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย โปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัด ภาวะผู้นำในตนเองที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .861 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) หลังการทดลอง โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการนักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับ ภาวะผู้นำในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับภาวะผู้นำ ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การฝึกอบรมแบบบูรณาการ ภาวะผู้นำในตนเอง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000
M.A. Student in Human Potential Development, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

*Corresponding author, email: aoyek2525@gmail.com

ABSTRACT

This research was the study of the results of using the self-leadership after using the integrated training program. The objectives were: 1) To compare self-leadership before and after training; and 2) To compare self-leadership after training between the experimental group and control group. The sample used in this research were the vocational certificate students from a college in Nakhon Ratchasima Province. The purposive sampling of 20 students (10 for experimental and 10 for control) with Moderate levels below 3.20 of self-leadership skills were selected. Before and after data was collected on all participating students. Data was collected by using a measure self-leadership with a confidence factor of .861. The students in the experimental group attended an integrated training program of 2 days, 6 hours a day. The control group students did not participate in the training. The data collected was analyzed by mean, standard deviation, and t-test.

The results were found that: 1) The post-test scores of the experimental group had statistically higher at the .01 level. 2) The experimental group had statistically significant higher scores than the control group at the .01 level.

Keyword: Integrated training, Self-leadership

บทนำ

โลกจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นก็ด้วยอาศัยฐานของการศึกษาที่จะสร้างพลเมืองหรือเยาวชนรุ่นใหม่ให้เติบโตขึ้นเป็นประชากรที่มีคุณภาพของชาติและโลกเยาวชน คือ คนรุ่นใหม่ที่เป็นความหวังมากที่สุด ขณะเดียวกันพวกเขายืนอยู่บนจุดเสี่ยงที่สุดของช่วงชีวิต โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ที่น่าเป็นห่วงคือ เยาวชนไทยจำนวนมากขาดภาวะผู้นำในตนเอง ทำให้เป็นคนขาดคุณลักษณะ ใช้ชีวิตไปตามกระแสค่านิยมสังคม ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ต่างจากคนส่วนใหญ่ ไม่กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ขาดการมีส่วนร่วมในสังคม เช่น การแสดงออก และการเสนอความคิดเห็นต่อปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง สังคมในประเทศ เป็นต้น ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว “ภาวะผู้นำในตนเอง” นับเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การทำงาน และยังเป็นพื้นฐานสำคัญทุกคนจำเป็นต้องมีอีกด้วย แต่เยาวชนรุ่นใหม่จำนวนมากไม่ต้องการเป็นผู้นำ เนื่องจากชินกับการเป็นผู้ตามมากกว่า ซึ่งสาเหตุเกิดขึ้นมาจากการเลี้ยงดูแบบปกป้องจากครอบครัวมากเกินไป ระบบการศึกษาที่สร้างเด็กให้คิดตามมากกว่าคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตร

ที่ใช้ในโรงเรียนขาดเนื้อหาที่สอนให้เด็กมีภาวะผู้นำในตนเอง ดังนั้น ประเทศไทยอาจประสบปัญหาขาดผู้นำรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพเข้ามาสานทิศทางประเทศในอนาคต การเสริมสร้างความผู้นำในตนเอง จึงเป็นเรื่องใหญ่ที่ควรให้ความสำคัญ และต้องเริ่มเสริมสร้างภาวะผู้นำในตนเองตั้งแต่วัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการนำทิศทางและพัฒนาประเทศต่อไป (ประเวศ วะสี, 2540, น. 52)

ภาวะผู้นำในตนเอง (Self-leadership) ตามแนวคิดของ Bryant and Kazan (2013) สรุปได้ว่าเป็นเรื่องของ การรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง กล้าหาญเผชิญปัญหาของชีวิตด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพของตนเอง ใฝ่สังเกตความคิดพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรค จัดการวางแผนพฤติกรรมทางบวกเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถควบคุมหรือปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมทางลบเอาชนะความคิด และความรู้สึกในด้านลบคุณค่าของตนเอง มีความยืดหยุ่นและมองโลกในแง่ดี สร้างแรงจูงใจให้กับตนเองเสมอ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ภาวะผู้นำในตนเองสามารถพัฒนาผ่านกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ทักษะและคุณลักษณะ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ผลผสมผสานเป็นโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ แนวคิดที่สำคัญ เทคนิคที่สำคัญ วิธีดำเนินการ ขั้นตอนเตรียมความพร้อม ขั้นตอนกิจกรรมหลักใช้เทคนิคแนวคิดจิตศึกษา เทคนิคทางจิตวิทยา วิธีบทบาทสมมติ วิธีเกม ขั้นตอนกิจกรรมจบใช้เทคนิคการสะท้อนผลการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ประเมินผลเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการทางความคิดและพฤติกรรมในทางที่ดีของบุคคลแต่ละคน ตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้แนวปัญญานิยม (Cognitive theory) Piaget (1952, pp. 120-121) ซึ่งเป็นทฤษฎีกระบวนการทางปัญญาหรือความคิดที่เชื่อว่าความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหา และใช้ความรู้เกี่ยวกับโลกรอบตัว จนพัฒนาความรู้ หรือประสบการณ์ใหม่ผ่านการลงมือกระทำด้วยตนเอง และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Bruner (1966, p. 40) ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์และพื้นฐานที่แตกต่างกัน โดยที่ผู้เรียนจะรับรู้ในสิ่งที่ตนสนใจและใส่ใจ การเรียนรู้เกิดจากกระบวนการที่ผู้เรียนค้นหา ค้นพบสิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้ ประกอบกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986, p. 40) ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์สามารถปรับหรือเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้การสังเกตตัวแบบที่เห็น ดังนั้นโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองมุ่งให้นักเรียนเข้าใจในความคิดรวบยอดจากกิจกรรมอย่างมีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นเยาวชนไทยที่ยังขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถควบคุมหรือปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมที่สมเหตุสมผลได้ขาดการวางแผนการเรียนรู้และเป้าหมายในชีวิต ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่มีแรงจูงใจในการทำบ้าน การทำเวร การทำข้อสอบ และไม่มีความอดทนพากเพียรพยายามที่จะมุ่งมั่นต่อการฝึกฝนพัฒนาตนเอง ส่วนหนึ่งเลือกเรียนตามเพื่อน และขาดความมุ่งมั่นในการทำงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จด้วยตนเอง ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง

ผ่านกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ทักษะและคุณลักษณะ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ผลผสมผสานเป็นโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ จะช่วยให้นักเรียนนำตนเอง รู้ตัวตนเองได้ โดยไม่มีใครมาบังคับบีบบังคับขัดขวางต่อชีวิตตนเองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ และมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

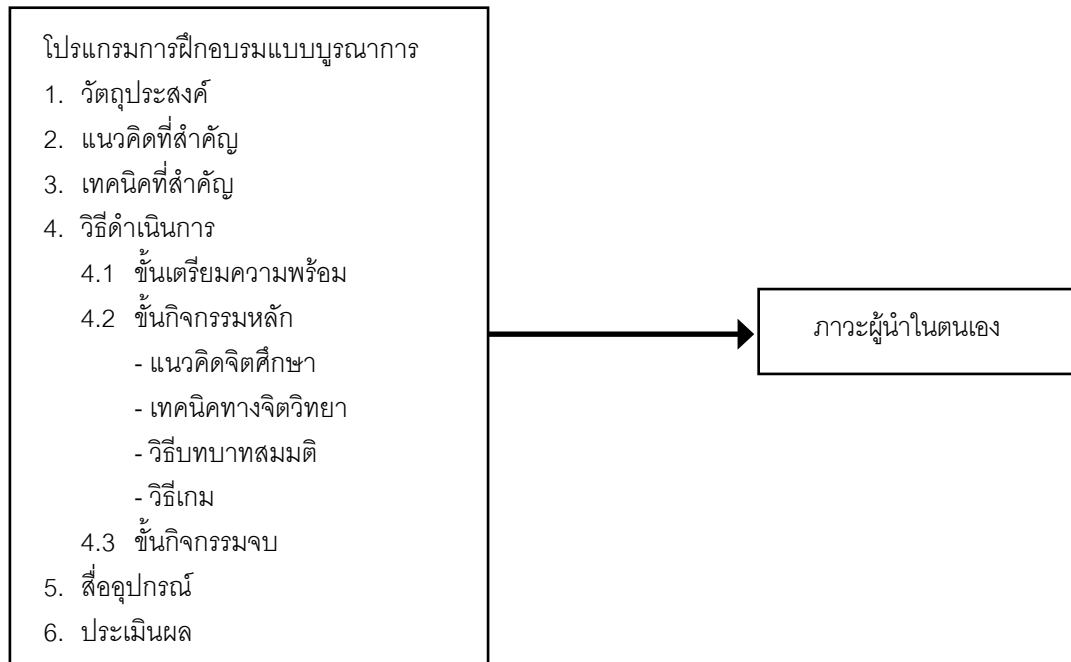
1. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนหลังการฝึกอบรมแบบบูรณาการ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำในตนเองของ Bryant and Kazan (2013) กับแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้แนวปัญญานิยมซึ่งเป็นทฤษฎีกระบวนการทางปัญญาหรือความคิดของ Piaget (1952, pp. 120-121) และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Bruner (1966, p. 40) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม Bandura (1986, p. 40) นำมาพัฒนาและสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพผลผสมผสานเป็นโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ แนวคิดที่สำคัญ เทคนิคที่สำคัญ วิธีดำเนินการ ขั้นตอนเตรียมความพร้อมขั้นตอนกิจกรรมหลัก ใช้เทคนิคแนวคิดจิตศึกษา เทคนิคทางจิตวิทยา วิธีบทบาทสมมติ วิธีเกม ขั้นตอนกิจกรรมจบใช้เทคนิคการสะท้อนผลการเรียนรู้สื่ออุปกรณ์ ประเมินผล ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการที่มีต่อภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 144 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา ได้มาโดยการเลือกแบบ

เจาะจงจากนักเรียนมีภาวะผู้นำในตนเองระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยจากการประเมินจากแบบวัดภาวะผู้นำในตนเองระดับปานกลางต่ำกว่า 3.20 และนักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 20 คน สุ่มนักเรียนที่มีคะแนนใกล้เคียงกันเป็นคู่ๆ เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จากนั้นจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ทำการทดลอง คือ โปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการการศึกษา ตำราเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดภาวะผู้นำในตนเองของ Bryant and Kazan (2013) สร้างโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการประกอบด้วย สื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ แนวคิดที่สำคัญ เทคนิคที่สำคัญ วิธีดำเนินการ ขั้นตอนเตรียมความพร้อม ขั้นตอนกิจกรรมหลัก ใช้เทคนิคแนวคิดจิตศึกษา เทคนิคทางจิตวิทยา วิธีบทบาทสมมติ วิธีเกม ขั้นตอนกิจกรรมจบใช้เทคนิคการสะท้อนผลการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ ประเมินผล และให้ผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความถูกต้อง นำไปทดลอง (Try out) ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างและแผนโปรแกรมฝึกอบรมแบบบูรณาการดำเนินการทดลองจำนวน 2 วัน คือ ในวันที่ 1 ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ได้แก่ กิจกรรมปฐมนิเทศ แบบทดสอบก่อนเรียน กิจกรรม Brain Gym ขั้นที่ 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ แนวคิดจิตศึกษา เทคนิคทางจิตวิทยา วิธีบทบาทสมมติ วิธีเกม และขั้นที่ 3 ขั้นกิจกรรมจบ การสะท้อนคิดหลังการจัดการเรียนรู้ (After Action Review: AAR) ทบทวนทุกกิจกรรม ในวันที่ 2 ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ได้แก่ กิจกรรม Brain Gym ขั้นที่ 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ แนวคิดจิตศึกษา เทคนิคทางจิตวิทยาวิธีบทบาทสมมติ วิธีเกม และขั้นที่ 3 ขั้นกิจกรรมจบ การปัจฉิมนิเทศ สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่คาดหวังซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดภาวะผู้นำในตนเองของบุษบา อาญาพา (2559, น. 41-43) มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามกรอบแนวคิดภาวะผู้นำในตนเอง Bryant and Kazan (2013) ความเชื่อมั่นเท่ากับ .861

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมการทดลองนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ดำเนินการทดลองจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อ และสถานที่ในการจัดทำโปรแกรมฝึกอบรมแบบบูรณาการ

ขั้นดำเนินการทดลองผู้วิจัยเริ่มดำเนินการทดลองวันที่ 30-31 มกราคม 2564 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมแบบบูรณาการตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 2 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมหลัง

การทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดผู้นำในตนเองหลังการทดลอง และรวบรวมคะแนนผู้นำในตนเองก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคะแนนผู้นำในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที่แบบวัดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependent sample) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนภาวะผู้นำในตนเองหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (t-test for independent sample) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที่ ตามทฤษฎีใช้เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ส่วนในทางปฏิบัติใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดใดก็ได้ แต่มีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญคือกลุ่มตัวอย่างต้องมาจากประชากรที่มีการแจกแจงปกติหรือเข้าใกล้การแจกแจงปกติ (Weiss, 1995, p. 537) ในเบื้องต้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบการแจกแจงปกติโดยใช้ One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีการแจกแจงปกติดังนั้นจึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่ต่อไปได้การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย 3 ประเด็นคือ

1. คะแนนภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อนการทดลอง	แปลผล	หลังการทดลอง	แปลผล	ก่อนการทดลอง	แปลผล	หลังการทดลอง	แปลผล
1	3.00	ปานกลาง	4.16	มาก	3.11	ปานกลาง	3.21	ปานกลาง
2	2.89	ปานกลาง	3.89	มาก	3.00	ปานกลาง	3.05	ปานกลาง
3	2.95	ปานกลาง	3.89	มาก	3.05	ปานกลาง	3.32	ปานกลาง
4	2.95	ปานกลาง	3.68	มาก	2.89	ปานกลาง	3.16	ปานกลาง
5	2.84	ปานกลาง	3.58	มาก	2.95	ปานกลาง	3.05	ปานกลาง
6	3.00	ปานกลาง	3.84	มาก	3.00	ปานกลาง	3.11	ปานกลาง
7	2.84	ปานกลาง	3.79	มาก	2.89	ปานกลาง	2.89	ปานกลาง
8	2.95	ปานกลาง	3.95	มาก	2.95	ปานกลาง	3.21	ปานกลาง
9	2.95	ปานกลาง	4.05	มาก	2.95	ปานกลาง	3.11	ปานกลาง
10	2.89	ปานกลาง	3.87	มาก	2.96	ปานกลาง	3.11	ปานกลาง
$\bar{X}$	2.92	ปานกลาง	3.87	มาก	2.96	ปานกลาง	3.12	ปานกลาง
S.D.	0.56		.168		0.89		.113	

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนทดลองมีระดับภาวะผู้นำในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.92) หลังการทดลองระดับภาวะผู้นำในตนเองสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87) ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีระดับภาวะผู้นำในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.96) และในระยะหลังการทดลองระดับภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.12)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองโดยสถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระจากกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง (n = 10)

การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	t	p
หลังทดลอง	3.87	.168	20.89**	.000
ก่อนทดลอง	2.92	.056		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .168 ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 2.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .056 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนภาวะผู้นำในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n = 10)

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	S.D.	t	p
กลุ่มทดลอง	3.87	.168	11.79**	.000
กลุ่มควบคุม	3.12	.113		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า หลังการทดลองภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .168 สำหรับนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย 3.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .113 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการฝึกอบรมแบบบูรณาการ ที่มีผลต่อภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับภาวะผู้นำในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงว่าโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการสามารถพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้ผลดีเป็นผลมาจากการสร้างโปรแกรมผ่านกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ทักษะและ

คุณลักษณะ ประสพการณ์ใหม่ ๆ ผสมผสานเป็นโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ แนวคิดที่สำคัญ เทคนิคที่สำคัญ วิธิดำเนินการ ขั้นตอนเตรียมความพร้อม ขั้นตอนกิจกรรมหลัก ใช้เทคนิคแนวคิด จิตศึกษา เทคนิคทางจิตวิทยา วิธีบทบาทสมมติ วิธีเกม ขั้นตอนกิจกรรมจบใช้เทคนิคการสะท้อนผลการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ ประเมินผลเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งกระบวนการทางความคิดและพฤติกรรมในทางที่ดี ของบุคคลแต่ละคน สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แนวปัญญานิยม (Cognitive theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีกระบวนการทางปัญญาหรือความคิด ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาทางด้านสติปัญญาของเพียเจต์ Piaget (1952, pp. 120-121) ที่กล่าวว่า ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหา และใช้ความรู้เกี่ยวกับโลกรอบตัว จนพัฒนาความรู้ หรือประสบการณ์ใหม่ผ่านการลงมือกระทำด้วยตนเอง และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Bruner (1966, p. 40) ที่กล่าวว่าผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์และพื้นฐานที่แตกต่างกัน โดยที่ผู้เรียนจะรับรู้ในสิ่งที่ตนสนใจและใส่ใจ การเรียนรู้เกิดจากกระบวนการที่ผู้เรียนค้นหา ค้นพบสิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้ และนักจิตวิทยา

ร่วมสมัยทฤษฎีการเรียนรู้ทาง Bandura (1986, p. 40) ที่เชื่อว่าพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้ โดยใช้การสังเกตตัวแบบที่นักเรียนเห็น นักเรียนมีทางเลือกใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นทำให้ผู้เข้าอบรมมีความเชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพของตนเอง เผชิญเหตุการณ์พฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ จัดการวางแผนพฤติกรรมทางบวกเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถควบคุมหรือปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมทางลบ เอาชนะความคิดและความรู้สึกในทางทำลายตนเอง มีความยืดหยุ่นและมองโลกในแง่ดี สร้างแรงจูงใจให้กับตนเองเสมอ มีความสามารถในการตัดสินใจ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม และยังสามารถพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมเกิดภาวะผู้นำในตนเอง ซึ่งตอบโจทย์อัตลักษณ์ของผู้เรียน นักเรียนวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มีทักษะฝีมือด้านวิชาการและวิชาชีพที่ได้มาตรฐาน สามารถใช้ความรู้ในการให้บริการชุมชนและเป็นที่ยอมรับของชุมชนสถานประกอบการมีคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของเดชากรณี สำราญดี (2562) ศึกษาผลของการฝึกอบรมแบบบูรณาการที่มีต่อภาวะผู้นำจิตบริการของพนักงานบริการส่วนหน้าในโรงพยาบาล ผลการวิจัย พบว่า 1) พนักงานบริการส่วนหน้าในโรงพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการมีระดับภาวะผู้นำจิตบริการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลองพนักงานบริการส่วนหน้าในโรงพยาบาลกลุ่มทดลองมีระดับภาวะผู้นำจิตบริการสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับภาวะผู้นำในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการมีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิจิตร วิถีบทบาท สมมุติ เทคนิคทางจิตวิทยา และเทคนิคจิตศึกษาได้นำมาบูรณาการเป็นลำดับขั้นตอนสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมและความต้องการของสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 การสะท้อนผลการเรียนรู้เปลี่ยนจากการพูดไม่ได้ให้เปลี่ยนมาเป็นการเขียนแทน เมื่อปรับเปลี่ยนมาเป็นการเขียนจะทำให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของตนเองได้มากกว่าเดิม ระหว่างที่มีการเขียนทุกกิจกรรมผู้วิจัยจะเปิดเพลงบรรเลงคลีนสมองต่ำ เพื่อให้ผ่อนคลาย

1.2 บุคคลที่จะนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปใช้ ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารมีความสามารถในการเป็นวิทยากรหรือผู้สอน ควรมีความเข้าใจในโปรแกรมการฝึกอบรมอย่างดี

2. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง

2.2 ควรมีการศึกษาการนำโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการที่มีผลต่อภาวะผู้นำในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น และในองค์กรอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้นักเรียนหรือบุคลากรมีการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง

เอกสารอ้างอิง

เดชากรณี สำราญดี. (2562). *ศึกษาผลของการฝึกอบรมแบบบูรณาการที่มีต่อภาวะผู้นำจิตบริการของพนักงานบริการส่วนหน้าในโรงพยาบาล* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).

บุษบา อาญาทา. (2559). *การศึกษาและเสริมสร้างความเป็นผู้ผู้นำในตนเองของเยาวชน โดยการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

ประเวศ วะสี. (2540). *ภาวะผู้นำ: ความเป็นไปในสังคมและวิธีการแก้ไข* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Bruner, J. S. (1966). *Toward a theory of instruction*. Cambridge, MA: Harvard University.
- Bryant, A. & Kazan, A. (2013). *Self-Leadership: How to Become a More Successful, Efficient, and Effective Leader from the Inside Out*. New York: McGraw-Hill.
- Piaget, J. (1952). *The Original of intelligence in Children*. New York: International University.
- Weiss, R. E. (1995). The Influence of Variable Selection: A Bayesian Diagnostic Perspective. *Journal of the American Statistical Association*, 90(430), pp. 619-625.